

NOPR. 01. 010/6/2012

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-15-02/2012

P/12/107

dyp. D. Gajdar o.k.

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINNEJ
w LUBLINIE

Dnia 2012 -10- 17

WPLYNEŁO

Znak sprawy 10129

17-10.2012

§4

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	Kontrola Nr P/12/107 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przez administrację publiczną.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Antoni Kasowicz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82166 z dnia 09-08-2012 (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, 20-211 Lublin, ul. Grodzka 7
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dorota Gašior, Dyrektor (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej	<ol style="list-style-type: none">Pozytywną ocenę uzasadniają:<ul style="list-style-type: none">- zapewnienie prawidłowej organizacji wykonania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,- prawidłowa realizacja procedury „Niebieskie Karty” (NK), wobec osób dotkniętych przemocą oraz stosujących przemoc.Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:<ul style="list-style-type: none">- niewywiązaniu się, w okresie od 21 listopada 2005 r. do 8 września 2011 r., z obowiązku opracowania programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie,- nieuwzględnieniu w ramach realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, monitorowania efektów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych,
----------------------------	---

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja wykonywania zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym współpraca z innymi instytucjami

Opis stanu faktycznego

Rozmiary zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Lublin przedstawia poniższe zestawienie.

L.p.	Wyszczególnienie	I pół. 2010 r.	2010 r.	I pół. 2011 r.	2011 r.	I pół. 2012 r.
I	MIESZKAŃCY					
1	Liczba mieszkańców ogółem	347 810	348 450	344 711	345 554	brak danych
2	liczba ofiar przemocy w rodzinie korzystających z pomocy	895	1 705	894	1 609	1 100
3	Działania interwencyjne - ogółem w tym:	31	53	7	41	8
	- izolowanie sprawców od ofiar	0	2	0	0	1
	- eksmisja z lokalu	0	0	0	0	0
	- prace społecznie użyteczne wykonywane przez sprawców	0	2	3	1	1
II	FORMY UDZIELONEJ POMOCY					
1	Interwencja kryzysowa -liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	811	1 519	652	1 207	891
	- dzieciom	175	261	130	198	216
	- współmałżonkom lub partnerom	385	767	411	683	401
	- innym osobom w rodzinie	251	403	111	261	274
2	Pomoc całodobowa - liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	41	74	48	84	39
	- dzieciom	21	38	30	51	23
	- współmałżonkom lub partnerom	20	24	18	25	16
	- innym osobom w rodzinie	0	12	0	8	0
3	Inne formy pomocy - liczba osób, którym udzielono pomocy, w tym:	872	1 556	778	1 413	1 081
	- pomoc w otrzymaniu mieszkania socjalnego	8	24	45	53	6
	- działania terapeutyczne - ogółem, w tym:	604	1 128	490	923	666
	program ochrony ofiary przemocy	10	30	29	63	12
	program terapeutyczny	0	47	0	0	0
III	INFRASTRUKTURA INSTYTUCJI					
1	Punkty konsultacyjne	0	0	0	0	0
	- liczba korzystających ofiar przemocy	0	0	0	0	0
2	Ośrodki wsparcia	1	1	1	1	1
	- z miejscami całodobowymi	25	25	25	25	25
	- liczba korzystających ofiar przemocy	33	66	44	80	32
3	Ośrodki interwencji kryzysowej	1	1	1	1	1

L.p.	Wyszczególnienie	I pół. 2010 r.	2010 r.	I pół. 2011 r.	2011 r.	I pół. 2012 r.
	- z miejscami całodobowymi	13	13	13	13	13
	- liczba korzystających ofiar przemocy	8	8	4	4	7
IV	PROCEDURA "Niebieskiej Karty"					
1	Liczba wypełnionych niebieskich kart, w tym:	46	95	140	292	250
	- przez Policję	6	9	53	127	211
	- przez Ośrodek	40	86	87	165	36
	- przez przedstawicieli oświaty	x	0	0	0	3
	- przez przedstawicieli służby zdrowia	x	0	0	0	0
2	Liczba spraw, które z powodu braku zgody członków rodziny nie zakończyły się wypełnieniem NK i wywiadem środowiskowym	19	20	7	9	0
3	Liczba przekazanych Niebieskich Kart instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych	25	61	28	238	0

(dowód: akta kontroli str. 5)

1.1. Organizacja prac Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie (MOPR) w zakresie realizacji zadań dotyczących przemocy w rodzinie, pracy z rodzinami w których występuje to zjawisko oraz współdziałania z innymi instytucjami w tym zakresie.

Zasady organizacji pracy MOPR zostały zawarte w:

- regulaminie organizacyjnym, określającym m. in.: komórki zajmujące się realizacją zadań w zakresie przemocy tj. Centrum Interwencji Kryzysowej (CIK) i Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin,
- zarządzeniu Dyrektora MOPR nr 31/2012 r. z dnia 26 kwietnia 2012 r. określającym m. in. szczegółowe zadania ww. komórek. Wg zarządzenia do zadań CIK należy udzielanie pomocy rodzinom z problemem przemocy w rodzinie oraz osobom w sytuacjach kryzysowych. W ramach tych zadań, udziela świadczeń w zakresie: poradnictwa; konsultacji specjalistycznych; pomocy psychologicznej i terapeutycznej; prawnej; w formie telefonu zaufania; oraz zapewnia całodobowe schronienie dla kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych. Zadaniem Specjalistycznej Poradni dla Rodzin jest m. in.: udzielanie pomocy osobom i rodzinom, które mają trudności w rozwiązywaniu problemów przemocy. Realizuje je poprzez: udzielanie pomocy psychologicznej i prowadzenia zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy.
- zadania dotyczące przemocy w rodzinie realizują, pracownicy socjalni zatrudnieni w pięciu filiach (komórki organizacyjne) MOPR. Na koniec I półrocza 2012 r. w filiach zatrudnionych było 200 pracowników socjalnych spełniających wymogi określone w art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.). CIK zatrudniało 18 pracowników, w tym: sześciu psychologów, sześciu psychologów - terapeutów, dwóch pracowników socjalnych oraz jednego prawnika, a Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin - siedmiu pracowników, w tym: trzech psychologów i czterech pedagogów.

(dowód: akta kontroli str. 6 – 11, 12 – 25, 26, 248)

Według wyjaśnień pracowników MOPR, obowiązujące uregulowania prawne w zakresie ochrony ofiar przemocy ujednoliciły postępowanie w sprawach

dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz określiły warunki i sposób jej udzielania. Zmiany wprowadzone w 2010 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr. 180, poz. 1493 ze zm.) oraz wprowadzenie procedury NK, usystematyzowały i skoordynowały działania poszczególnych służb (pracownika socjalnego, dzielnicowego, kuratora, przedstawiciela oświaty i służby zdrowia) i przyczyniły się do podniesienia skuteczności działania w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 27 - 40)

1.2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

- w oparciu o określony przez Radę Miasta w uchwale z dnia 8 września 2011 r. tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz warunki jego funkcjonowania, Prezydent Miasta, zarządzeniem nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny (Zespół) składający się z 14 przedstawicieli następujących instytucji: Wydziału Oświaty UM; Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM; Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; Katolickiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”; Okręgowej Rady Lekarskiej; Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej (Sądów Rejonowych: Lublin Wschód i Lublin Zachód), Prokuratury Rejonowej, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji, Szpitala Neuropsychiatrycznego SP ZOZ, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Ośrodka Leczenia Uzależnień SP ZOZ. Z ww. instytucjami, Prezydent zawarł porozumienia dotyczące współpracy i udziału w pracach Zespołu. Kolejnym zarządzeniem nr 118/3/2012 z dnia 30.03.2012 r. w skład Zespołu powołał dwóch przedstawicieli reprezentujących Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Skład Zespołu zgodny był z wymogami art. 9a ust 3 – 5 ww. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia CIK, ponosząc koszty jego funkcjonowania (zakup materiałów, prowadzenia korespondencji, zapewnienia obsługi), członkowie Zespołu nie pobierają dodatkowego wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 41 – 43, 44 – 45, 249, 250)

- osoby realizujące zadania w zakresie przemocy w rodzinie uczestniczyli w okresie kwiecień – maj 2012 r. w czterech szkoleniach dotyczących: przemocy w rodzinie i stosowania procedur NK, przemocy w rodzinie, roli zespołu interdyscyplinarnego, zasad koordynacji grup roboczych. Brało w nich udział 347 osób w tym: członkowie Komisji ds. Rodziny Rady Miasta; przedstawiciele policji, pracownicy socjalni MOPR, pracownicy placówek oświatowych, członkowie Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członkowie Zespołu, przedstawiciele organizacji pozarządowych, pracownicy CIK, przedstawiciele sądów i prokuratury.

(dowód: akta kontroli str. 46)

1.3. Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Funkcjonujący system przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie m. Lublina wyczerpuje dyspozycje zawarte w art. 6 ust. 2 pkt 1 – 4 cytowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. System ten uwzględniał:

- realizację miejskiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przyjętego 8 września 2011 r. Od 2005 r. Miasto nie posiadało opracowanego programu, co naruszało przepisy art. 6 ust.2 pkt 1 ww. ustawy (do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie).

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Zadania te realizowały: CIK, Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin oraz organizacje pozarządowe.
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia: CIK i Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Fundacji SOS Ziemi Lubelskiej dysponując odpowiednio: 13 i 25 miejscami noclegowymi,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.

1.4. Środki na realizację zadań związanych z przemocą w rodzinie.

W projekcie planu finansowego na 2010 r., złożonym przez MOPR dnia 10.10.2009 r do Wydziału Budżetu i Księgowości UM, na zadanie związane z przemocą w rodzinie planowano wydatki w wysokości 1.549.730 zł w tym: 700.000 zł (rozdział 85154 przeciwdziałanie alkoholizmowi), 479.730 zł (rozdział 8520 jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej), 370.000 zł (rozdział 85205 zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie). Otrzymano 1.425.885 zł tj. 92% (plan po zmianach) w tym odpowiednio: 700.000 zł, 360.885 zł, 365.000 zł. Wydatki wynosiły 1.425.885 zł w tym: 700.000 zł na działalności CIK (rozdział 85154); 360.885 zł na świadczone usługi przez CIK (rozdział 85220); 365.000 zł na dofinansowanie zadań realizowanych przez: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Fundacji SOS Ziemi Lubelskiej (338.000 zł) na podstawie zawartej umowy dnia 21.11.2006 r. pomiędzy Prezydentem miasta a Fundacją; Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ (27.000 zł) na podstawie zawartej umowy dnia 27.09.2010 r. pomiędzy dyrektorem MOPR a Ośrodkiem.

W projekcie planu finansowego na 2011 r., złożonym dnia 08.10.2010 r do ww. Wydziału..., MOPR planował wydatki w wysokości 1.559.730 zł w tym: 715.000 zł (rozdział 85154), 479.730 zł (rozdział 8520), 365.000 (rozdział 85205). Otrzymano 1.346.500 zł tj. 86,4% (plan po zmianach) w tym odpowiednio: 650.000 zł, 331.500 zł, 365.000 zł. Wydatki wynosiły 1.344.575 zł w tym: 650.000 zł na działalności CIK (rozdział 85154); 329.575 zł na świadczone usługi CIK (rozdział 85220); 365.000 zł na dofinansowanie zadań realizowanych przez: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Fundacji SOS Ziemi Lubelskiej (338.000 zł) na podstawie zawartej umowy dnia 28.01.2011 r. (zawarta na 2 lata) pomiędzy Prezydentem miasta a Fundacją; Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ (27.000 zł) na podstawie zawartej umowy dnia 20.09.2011 r. pomiędzy dyrektorem MOPR a Ośrodkiem (rozdział 85205).

Na 2012 r. w projekcie planu finansowego złożonego dnia 11.10.2011 r. planowano wydatki w wysokości 1.449.580 zł w tym: 730.000 zł (rozdział 85154), 354.580 zł (rozdział 8520), 365.000 (rozdział 85205). Otrzymano 1.349.880 zł tj. 93% (plan po zmianach) w tym odpowiednio: 650.000 zł, 334.880 zł, 365.000 zł. Na koniec I półrocza 2012 r. wydatkowano 572.221 zł w tym: 249.723 zł (rozdz. 85154); 164.498 zł (rozdz. 85220) oraz na dofinansowanie zadań realizowanych przez: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Fundacji SOS Ziemi Lubelskiej 158.000 zł. (rozdz. 85205) na podstawie ww. umowy dnia 28.01.2011 r.

Wojewoda Lubelski przyznał dotacje w wysokości 100.000 zł na realizację w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2012 r. przez MOPR programu „Razem przeciwko przemocy” (porozumienie nr 208 zawarto dnia 18 maja 2012 r.).

Na koniec I półrocza br. wykorzystano 400 zł (zadania realizowane w ramach tego programu zaplanowano na II półrocze).

(dowód: akta kontroli str. 47 – 67, 259 - 262)

1.5. MOPR w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie współpracował z następującymi instytucjami:

- policją – współpraca polegała na: wzajemnym przekazywaniu informacji o przypadkach stosowania przemocy, prowadzeniu wspólnych interwencji (dzielnicowy, pracownik socjalny) w danym rejonie oraz udziale przedstawicieli policji w pracach powołanych grup interdyscyplinarnych,
- prokuraturami rejonowymi - sprowadzała się do: kierowania zawiadomień o popełnieniu przestępstwa oraz udziale przedstawicieli prokuratury w pracach zespołu interdyscyplinarnego,
- Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – poprzez zawiadomienie jej o potrzebie kierowania na leczenie osób nadużywających alkoholu i stosujących przemoc w rodzinie,
- sądami rejonowymi - sprowadzała się do: pozyskiwania informacji o sytuacji rodzin,
- szkołami i placówkami opiekuńczymi - polegała na wymianie informacji o dzieciach z rodzin w których wystąpiła przemoc oraz wspólnych działaniach asystentów (pracowników MOPR) rodzin niewydolnych wychowawczo i pedagogów szkolnych,
- Miejskim Urzędem Pracy - polegała na podejmowaniu działań w znalezieniu pracy dla bezrobotnych ofiar przemocy,

W ocenie pracowników MOPR współpraca ta przebiega prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 68)

1.6. Nadzór nad działalnością MOPR w zakresie spraw związanych z przemocą w rodzinie.

W kontrolowanym okresie, Lubelski Urząd Wojewódzki w dniach 30.03 – 23.04.2012 r. przeprowadził w Urzędzie Miasta kontrolę, wykonywania przez samorząd zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w okresie 2011 – 2012 (I kwartał). Kontrolujący nie stwierdzili uchybień w zakresie realizacji tych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 69 - 78)

1.7. Rozpatrywanie skarg.

W okresie 2010 – 2012 (I półrocze) do MOPR wpłynęła jedna skarga dotycząca przemocy w rodzinie. M. Z. w skardze z dnia 16 lutego 2010 r. zarzucił pracownikom MOPR nieprofesjonalne zachowania wobec jego żony polegające na umieszczeniu jej z dzieckiem w Domu Samotnej Matki. W postępowaniu wyjaśniającym ustalono, że żona skarżącego sama zgłosiła się do Sekcji Pracy Socjalnej, zgłaszając fakt doznania przemocy psychicznej ze strony męża i zmuszona została do opuszczenia domu nie mogąc do niego wrócić. Poszkodowana została umieszczona w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Odpowiedzi skarżącemu udzielono dnia 02.03. 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 79 – 80)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości: Miasto Lublin do dnia 8 września 2011 r. nie posiadało opracowanego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Obowiązek ten wynikał z przepisu art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy o przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr. 180 poz. 1493) a jego realizacja powinna nastąpić z chwilą wejścia w życie ustawy tj. 21 listopada 2005 r. Odpowiedzialnym

za wypełnienie tego obowiązku był byłby dyrektor MOPR, zajmujący to stanowisko do dnia 1 lipca 2011 r.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, programów profilaktycznych oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Opis stanu faktycznego

2.1. Dyrektor MOPR, corocznie przedstawiała Radzie Miasta sprawozdania z działalności oraz planowane kierunki działań na rok następny. W zakresie realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie planowano: na 2010 r. - opracowanie projektu porozumienia o współpracy między instytucjami przeciwdziałającymi przemocy w rodzinie; na 2011 r. - opracowanie projektu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przygotowanie projektów dokumentów związanych z powołaniem i funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego oraz zapewnienie obsługi formalno – technicznej Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych; na 2012 r. – realizacja zadań zawartych w „miejskim programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Lublinie”. Przedstawiając w sprawozdaniach planowane kierunki działań na rok następny nie określano szczegółowych zadań do realizacji, jak również wysokości środków finansowych potrzebnych na ich realizację.

2.1.1. Rada Miasta w okresie 2010 – 2012 (I półrocze) omawiała sprawy dotyczące przemocy w rodzinie na dwóch sesjach tj. dnia 08.09.2011 r. przyjęła Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie po dyskusji dotyczącej zapisów redakcyjnych programu; dnia 26.04.2012 r. zapoznała się ze sprawozdaniem z realizacji programu.

Stałe komisje Rady Miasta na pięciu posiedzeniach opiniowały projekty uchwał dotyczące przemocy w rodzinie i tak:

- Komisja Samorządności i Porządku Publicznego na posiedzeniach w dniach: 06.06.2011 r. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał w sprawie: przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2011 – 2015, określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania; 23.04.2012 r. zaopiniowała sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za okres od 8 września do 31 grudnia 2011 r.

- Komisja ds. Rodziny na posiedzeniach w dniach: 20.06.2011 r. i 23.04.2012 r. pozytywnie zaopiniowała ww. projekty uchwał oraz sprawozdanie,

- Komisja Zdrowia i Pomocy Społecznej na posiedzeniu w dniu 23.04.2012 r. pozytywnie zaopiniowała sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Opiniowane projekty uchwał oraz sprawozdanie przyjmowano po dyskusji dotyczącej redakcji zapisów.

(dowód: akta kontroli str.81, 82 – 83, 84 - 95)

2.2. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2011 – 2015 został przyjęty uchwałą nr 176/XIII/2011 r. Rady Miasta z dnia 8 września 2011 r.

Analiza programu wykazała, że:

- program opracowywał MOPR, opierając się o ogólnopolskich danych statystycznych Policji oraz przekazanych przez: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM, Komendę Miejską Policji, Prokuraturę Okręgową, Sąd Rejonowy,

Ośrodek Leczenia Uzależnień, Dziecięcy Szpital Kliniczny, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W programie określono funkcjonujące instytucje zajmujące się bezpośrednio przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz główne kierunki działań:

- głównym celem programu było: zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie, ochrona ofiar i świadków przemocy oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W programie określono cele szczegółowe prowadzące do realizacji celu głównego tj. skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmocnienie systemu przemocy; zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy; edukacja społeczna, profilaktyka i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy; podnoszenie i doskonalenia umiejętności, kompetencji kadry, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej oraz zapobieganie stosowaniu przemocy.

- w ramach realizacji celów szczegółowych określono zadania i sposób ich realizacji oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację tj. Prezydenta Miasta; Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, w tym: CIK oraz Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin; Sąd Rejonowy; Prokuraturę Rejonową; Komendę Miejską Policji; Straż Miejską; placówki oświatowe; poradnie psychologiczno-pedagogiczne; placówki służby zdrowia; organizacje pozarządowe; Areszt Śledczy.

- monitorowanie realizacji programu miało być prowadzone w oparciu o roczną sprawozdawczość podmiotów odpowiedzialnych za jego realizację, a Prezydent każdego roku miał przedkładać Radzie Miasta sprawozdanie z wykonania zadań zawartych w programie.

2.2.1. Prezydent Miasta przedłożył Radzie Miasta na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2012 r. sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za okres od 8 września do 31 grudnia 2011 r. W sprawozdaniu tym zawarto dane statystyczne z realizacji poszczególnych zadań, część danych dotyczy całego roku, co uniemożliwia dokonanie oceny realizacji programu za okres prawie czterech miesięcy.

Realizacja określonych celów szczegółowych w programie przebiegała w następujący sposób:

- w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołano Zespół Interdyscyplinarny; CIK współpracuje z organizacjami pozarządowymi, w ramach czego Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie zorganizował sześć spotkań osób doświadczających przemocy z dzielnicowymi, po trzy z kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi oraz 11 z pracownikami socjalnymi; Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła postępowania o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego z 16 wniosków MOPR; szkoły i placówki oświatowe prowadziły współpracę z organizacjami i instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku w rodzinie,

- w zakresie zmniejszenia negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy: w 2011 r. MOPR udzielił pomocy finansowej ofiarom przemocy na kwotę 128.400 zł w postaci zasiłków celowych, w okresie sprawozdawczym udzielił 628 porad, prowadził zajęcia grupowe dla 22 osób, z telefonu zaufania skorzystało 1882 osób w tym w 52 przypadkach zgłoszenia dotyczyły przemocy; Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie udzielił 609 porad w postaci pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej; Ośrodek Leczenia Uzależnień w 2011 r. prowadził zajęcia grupowe i konsultacje indywidualne dla osób doświadczających przemocy dla 143 osób; Komenda Miejska Policji w okresie sprawozdawczym przeprowadziła: siedem przesłuchań w pokoju przyjęć dla ofiar przemocy, 141 interwencji dotyczących przemocy w rodzinie sporządzając NK, wszczęła 73 postępowania przygotowawcze wobec sprawców przemocy;

Prokuratura Okręgowa w 2011 r. zarejestrowała 921 spraw dotyczących przemocy z czego w 333 przypadkach skierowano akt oskarżenia do sądów, w stosunku do 238 oskarżonych wnoszono o orzeczenie obowiązków określonych w art. 72 kk; Stowarzyszenie STOP prowadziło grupę terapeutyczną dla 17 ofiar przemocy; pracownicy Ośrodka Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem udzielili porad prawnych dla 170 ofiar przemocy, z pomocy bezpiecznego schronienia skorzystało 37 osób,

- w zakresie prowadzenia edukacji społecznej, profilaktyki i promocji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2011 r. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie rozpowszechnił 1500 sztuk materiałów dotyczących zjawiska przemocy, 537 informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom; Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Wydział Zdrowia... UM rozpowszechniły materiały na temat przemocy i problemów alkoholowych; w szkołach i placówkach oświatowych rozpowszechniano materiały edukacyjne „zamiast klapsa” i „gdy podejrzewasz że dziecko jest krzywdzone”, plakaty „kocham nie biję” „bite dzieci widzą świat inaczej”; Komenda Miejska Policji w 2011 r. w ramach programu „bezpieczny Lublin” rozpowszechniła materiały profilaktyczno prewencyjne (odblaski, smycze, długopisy,) z numerami telefonów alarmowych; w szkołach promowano wartości rodzinne organizując wykłady dla rodziców i wychowawców „stawianie granic w wychowaniu”, „jak rozmawiać na trudne tematy”, „jak pomóc dziecku znajdującemu się w sytuacji przemocy”, „czego nastolatek potrzebuje od rodziców”; pracownicy i policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii KMP realizowali zajęcia dla nauczycieli wychowania przedszkolnego nt. problemów wychowawczych oraz przemocy,

- w zakresie podnoszenia i doskonalenia umiejętności, kompetencji kadry, rozwijania współpracy interdyscyplinarnej oraz zapobiegania stosowaniu przemocy w 2011 r. prowadzono szkolenia służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc w tym z zakresu: diagnozowania przemocy; realizacji NK i prowadzenia interwencji kryzysowej dla pracowników CIK. Wydział Zdrowia ...UM zorganizował konferencje pod hasłem „konceptcja pomocy dziecku krzywdzonemu w mieście Lublinie” dla 190 osób (przedstawiciele placówek oświatowych, kuratorów sądowych, policjantów, organizacji pozarządowych, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników MOPR).

- w zakresie zapobiegania stosowaniu przemocy w 2011 r. Areszt Śledczy realizował dwa programy resocjalizacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy dla dziewięciu skazanych.

(dowód: akta kontroli str. 96 – 135, 136 - 157)

2.3. Realizacja przez MOPR w Lublinie zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

a) działania uprzedzające realizowano poprzez udzielanie informacji w ramach działalności MOPR w tym zakresie; propagowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych pozyskiwanych w ramach różnych kampanii np. „dzieciństwo bez przemocy”; organizowanie imprez profilaktycznych oraz rozpowszechnianie materiałów dotyczących problemu przemocy.

b) w zakresie działań interwencyjnych: CIK we współpracy z czterema organizacjami pozarządowymi tj.: Fundacją SOS Ziemi Lubelskiej prowadzącą Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; Stowarzyszeniem AGAPE prowadzącym Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem; Stowarzyszeniem „Nadzieja” udzielającym wsparcia mężczyznom bezdomnym, wychodzącym z problemu uzależnienia od alkoholu oraz stosujących przemoc; Ośrodkiem Leczenia Uzależnień – świadczącym kompleksową pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, udzielił pomocy:

- w 2010 r. - 2296 osobom (porady, inne świadczenia) w tym: 80 osobom pomocy całodobowej, 24 osobom pomocy w otrzymaniu mieszkania socjalnego (pisma wspierające przydział), 30 osób objęto programem ochrony ofiar przemocy, podjęto interwencje wobec 53 sprawców w tym dwóch sprawców izolowano od ofiar, a dwóch wykonywało prace użyteczne,

- w 2011 r. - 2207 osobom w tym: 84 pomocy całodobowej, 53 w otrzymaniu mieszkania socjalnego, 63 osoby objęto programem ochrony ofiar przemocy oraz podjęto działania interwencyjne wobec 41 sprawców,

Na stronach internetowych udostępniono informacje o instytucjach i organizacjach pomocowych na terenie m. Lublina oraz w 2011 r. rozpowszechniono 1500 informacji (broszur). Stosowana jest procedura NK, w 2010 pracownicy socjalni założyli 86 a w 2011 r. – 165 NK.

c) działania wspierające w zakresie ochrony ofiar przemocy prowadzono w ramach:

- działalności CIK poprzez udzielanie: porad; konsultacji specjalistycznych (telefonicznych, osobistych i internetowych); pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej; całodobowej pomocy w formie telefonu zaufania oraz zapewnia całodobowego schronienie dla kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych),

- realizacji programów terapeutycznych przez organizacje współpracujące z MOPR tj. Katolickim Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” (udzieliło w 2010 r. - 820 porad indywidualnych przez: psychologa, prawnika, psychoterapeutę, pedagoga, specjalisty ds. przemocy, specjalisty ds. terapii dzieci oraz w ramach programu „bezpieczna przystań” przeprowadziło 45 godzin zajęć terapeutycznych dla ofiar przemocy dla 14 osób dorosłych oraz 12 dzieci; w 2011 r. prowadzono zajęcia grupowe dla: 15 dzieci doświadczających przemocy, dla 25 kobiet ofiar przemocy; Stowarzyszeniem „STOP” w 2010 r. zrealizowano 570 godzin poradnictwa indywidualnego dla ofiar przemocy dla 502 osób, oraz prowadzono zajęcia terapeutyczne dla 22 osób, w 2011 r. odpowiednio dla 582 osób oraz zajęcia grupowe dla 17 ofiar przemocy; Ośrodkiem Leczenia Uzależnień w 2010 r. zrealizował 165 godzin programu wspierającego osoby doświadczające przemocy w którym łącznie wzięło udział 173 osoby, w 2011 r. odpowiednio 119 godzin zajęć dla 112 osób,

d) działania korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie realizował Ośrodek Leczenia Uzależnień SP ZOZ na podstawie podpisanych umów dnia 27.09.2010 r. i 20.09.2011 r. pomiędzy dyrektorem MOPR a Ośrodkiem. W 2010 r. prowadzono zajęcia grupowe dla 39 osób a w 2011 r. dla 54 osób. W zawartych umowach nie określono obowiązku monitorowania przez Ośrodek efektów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. (Dz. U. Nr 127, poz. 890) oraz § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50. Poz. 259), przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych należy objąć działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi, a wyniki tych działań wykorzystać w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 158 – 165, 166 – 167, 251 - 258)

2.4. Rada Miasta uchwałał: nr 956/XXXVIII/2010 z dnia 28 stycznia 2010 r.; nr 1223/XLV/2010 z dnia 14 października 2010 r. oraz nr 265/XV/2011 z dnia

24 listopada 2011 r. uchwałała Gminne Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Analiza programów wykazała, że:

- programy opracował Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w oparciu o dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz własnych materiałów w konsultacji z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Odpowiedzialnym za realizację programu był Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, jednostki i komórki organizacyjne Urzędu Miasta w tym MOPR, Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe,
- głównym celem programów było zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień, zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z nimi. Określono cele szczegółowe prowadzące do realizacji celu głównego w tym m. in.: w zakresie „udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie”. W ramach tego celu planowano realizację: programów wspierających dla członków rodzin z problemem alkoholowym; programów dla rodziców w tym warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez stosowania przemocy; dofinansowanie prowadzenia świetlic socjoterapeutycznych świadczących pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym; prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania problemom alkoholowym i przemocy; realizację programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc; prowadzenie obozów z programem terapeutycznym dla członków rodzin z problemem alkoholowym; organizację szkoleń dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy; dofinansowanie działalności CIK oraz wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy. Zadania w tym zakresie realizował: Wydział Zdrowia....; MOPR; publiczne i niepubliczne ZOZ; organizacje pozarządowe; osoby fizyczne i prawne; szkoły.
- monitorowanie realizacji programów, prowadzone będzie w oparciu o roczną sprawozdawczość podmiotów odpowiedzialnych za jego realizację a Prezydent każdego roku przedłoży Radzie Miasta sprawozdanie z wykonania zadań zawartych w programach.

Zgodnie z ww. ustaleniem Prezydent Miasta przedłożył Radzie Miasta na posiedzeniach w dniach: 30.03 2011 r. i 29.03.2012 r. sprawozdania z realizacji tych programów.

Z dokonanej analizy tych sprawozdań wynika, że w zakresie realizacji celu szczegółowego „udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie” prowadzono:

- działania wspierające dla członków rodzin: w 2010 r. prowadziło je sześć placówek i jednostek, udzielając 908 godzin indywidualnych konsultacji prawnych, psychologicznych, terapeutycznych oraz prowadziły zajęcia grupowe dla 690 osób; w 2011 r. - pięć placówek i jednostek, udzieliło 331 godzin indywidualnych konsultacji oraz przeprowadziło zajęcia dla 330 osób; prowadzono świetlice dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym: w 2010 r. trzy podmioty prowadziły cztery świetlice w tym MOPR (dwie świetlice), w 2011 r. - cztery podmioty w tym (MOPR- dwie świetlice) prowadziły pięć świetlic odpowiednio dla 70 i 84 dzieci,
- programy socjoterapeutyczne realizowało w 2010 r. sześć podmiotów, przeprowadzając zajęcia w wymiarze 678 godzin dla 148 dzieci;
- działania dla osób z problemem alkoholowym i przemocy w rodzinie poprzez udzielanie porad przez: psychologów, prawników, psychoterapeutów, pedagogów, specjalistów ds. przemocy, specjalistów ds. terapii dzieci, pracowników socjalnych, duszpasterza prowadziły trzy podmioty (w 2010 r. udzielono porad w wymiarze 1967 godzin dla 999 osób; w 2011 r. - 2057 godzin dla 907 osób);

- programy dla rodziców „szkoła dla rodziców – zamiast pięści”; „wychowuję świadomie”: prowadziły w 2011 r. dwa podmioty w wymiarze 108 godzin dla 57 osób,
 - szkolenia i konferencje dotyczące rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy realizował: Wydział Zdrowia... przy udziale jednostek UM., w 2010 r. zorganizował (17 listopada) konferencję pt. „Razem przeciw przemocy – lokalny system wsparcia dla osób krzywdzonych” w której brało udział 136 osób w tym: pielęgniarki prowadzące gabinety profilaktyki zdrowotnej w szkołach; pielęgniarki i lekarze z lubelskich przychodni i szpitali; MOPR (CIK) we współpracy z Lubelskim Centrum Lekarzy Rodzinnych i Pracodawców zorganizował konferencję dla 120 lekarzy rodzinnych dotyczącą przemocy w rodzinie; w 2011 r. (23 listopada) zorganizowano konferencję pod hasłem „Koncepcja pomocy krzywdzonemu dziecku w m. Lublinie” w której wzięło udział 190 osób;
 - w ramach wspierania funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy: w 2010 r. przekazano środki na modernizację pokoju przyjęć dla ofiar przemocy prowadzoną przez Komendę Miejską Policji
 - zajęcia edukacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: w 2010 r. realizował jeden podmiot poprzez prezentację programu pt. „Dlaczego nie mówimy” skierowanego do szkół gimnazjalnych, uczestniczyło ok. 1600 osób.
- (dowód: akta kontroli str. 168 – 177, 178 – 189, 190 – 209, 2010 – 226, 227 - 239)

2.5. MOPR, zadania w zakresie udzielania porad i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy realizował w ramach działań CIK oraz we współpracy z organizacjami współpracującymi (omówiono w pkt 2.2, 2.3, 2.4 wystąpienia). W ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2011 r. - 2 podmioty zrealizowały programy: „szkoła dla rodziców – zamiast pięści” i „wychowuję świadomie” w wymiarze 108 godzin dla 57 osób.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. MOPR zlecił w 2010 i 2011 r. realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie bez określenia monitorowania przebiegu efektów tych oddziaływań, co naruszało przepisy § 7 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. i § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych (...).

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, w tym postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc.

Opis stanu
faktycznego

3.1. W okresie od 1 stycznia 2010 r. do dnia 17 października 2011 r. Ośrodek wszczął samodzielnie procedurę NK w 189 przypadkach a informacje o wszczęciu procedury NK przez policję otrzymał w 103 przypadkach.

Analiza dokumentacji 25 spraw wykazała, że:

a) w 10 przypadkach MOPR informację otrzymał z policji w 15 przypadkach samodzielnie wszczęto procedurę NK, ewidencje NK prowadzą poszczególne filie MOPR. Pracownicy socjalni w pierwszej kolejności podejmowali następujące działania: jedną osobę w dniu sporządzenia NK skierowano do Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie; udzielali informacji o możliwości uzyskania pomocy: psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Kierowali te osoby do CIK, Ośrodka Leczenia

Uzależnień, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. W ośmiu przypadkach terminowo sporządzono wywiady środowiskowe, w pozostałych dokonano ich aktualizacji.

b) podjęte działania wobec ofiar przemocy w tym udzielona pomoc: 14 osób skierowano do CIK celem uzyskania pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej – z pomocy skorzystało osiem osób; jedną poszkodowaną skierowano do Ośrodka Leczenia Uzależnień na konsultacje indywidualne dla osób doświadczających przemocy (zgłosiła się); dwie poszkodowane skierowano na konsultacje psychologiczne (uczestniczyły w konsultacjach); jedną skierowano do lekarza ginekologa (skorzystała z porady); w jednym przypadku wystąpiono z pismem o przyspieszenie przydziału lokalu socjalnego (ubiegała się wcześniej); dwóm poszkodowanym udzielono pomocy w formie zasiłków celowych (opłata wyżywienia dziecka w przedszkolu, zakup węgla); jednej osobie zapewniono schronienie w Ośrodku dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie; wspólnie z dzielnicowymi zwiększono częstotliwość wizyt u osób pokrzywdzonych,

c) podjęte środki wobec sprawców: pracownicy socjalni przeprowadzili rozmowy z 14 sprawcami (z pozostałymi brak kontaktu), uprzedzając ich o odpowiedzialności karnej za znęcanie się; trzech skierowano do Ośrodka Leczenia Uzależnień na indywidualne konsultacje (uczestniczył jeden); do CIK skierowano jedną osobę (nie zgłosił się); do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych złożono jeden wniosek o podjęcie działań celem skierowania sprawcę na leczenie; wobec jednego sprawcy złożono wniosek do prokuratury o popełnienie przestępstwa z art. 207 kk; jednemu udzielono pomocy w znalezieniu pracy; policja skierowała wnioski o znęcanie się (art. 207kk) wobec pięciu sprawców. Wg dokumentacji prowadzonej przez pracowników socjalnych w rodzinach nie dochodziło do przemocy.

d) miasto wywiązywało się z obowiązku zapewnienia osobom pokrzywdzonym miejsc schronienia (jedną osobę umieszczono w Ośrodku dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie). Pracownicy socjalni kontaktowali się z rodzinami doświadczającymi przemocy jeden raz w miesiącu (wizyty)

e) Pracownicy socjalni współpracowali w przypadkach objętych kontrolą z następującymi instytucjami i jednostkami: z policją, Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodkiem Leczenia Uzależnień, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuraturą. Współpraca polegała na składaniu zawiadomień, o sprawcach przemocy. Filie MOPR nie posiadają wiedzy w zakresie działań sądu, prokuratury, w zgłaszanych sprawach pracownicy socjalni występowali w charakterze świadków (czasem jako jedyni świadkowie). Współpraca z policją ograniczała się najczęściej do kontaktów z dzielnicowymi.

(dowód: akta kontroli str.240 – 243)

3.2. Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego (Zespół) odbyło się 26 stycznia 2012 r. na którym m.in. uchwalono procedury powoływania grup roboczych. W okresie od 26 stycznia do 30 czerwca 2012 r. do Zespołu wpłynęło 155 NK w tym: policja przekazała 131 kart, pracownicy socjalni MOPR 24. Na posiedzeniu w dniu 24 lutego 2012 r. podjęto nową uchwałę w sprawie trybu powoływania i sposobu funkcjonowania grup roboczych. Zgodnie z tą uchwałą powołano 21 stałych koordynatorów grup roboczych (zgodnie z obszarem działania sekcji pracy socjalnej pięciu filii MOPR) w celu realizacji procedury NK oraz określono zasady funkcjonowania grup roboczych.

Analiza dokumentacji 25 spraw wykazała, że: w 20 przypadkach procedurę NK wszczęła policja w pięciu przypadkach pracownicy socjalni MOPR.

a) w analizowanych sprawach przewodnicząca Zespołu, po otrzymaniu NK w terminie trzech dni wydawała zarządzenie, w którym określiła: skład grupy (od trzech do pięciu osób) i termin pierwszego posiedzenia grupy (dwa tygodnie od

daty wydania zarządzenia) przekazując NK koordynatorowi grupy roboczej. W skład grup roboczych byli powoływani: koordynator (pracownik MOPR), pracownik socjalny

z danej filii MOPR, dzielnicowy, przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kurator sądowy, przedstawiciel oświaty, przedstawiciel ochrony zdrowia np. powołana grupa zarządzeniem nr.: 304/2012 liczyła trzy osoby (koordynator grupy, pracownik socjalny, dzielnicowy); nr. 102/2012 liczyła pięć osób (koordynator grupy, pracownik socjalny, dzielnicowy, kurator, przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),

b) we wszystkich badanych sprawach, grupa: opracowała i realizowała plan pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; monitorowała sytuację rodzin dotkniętych przemocą oraz dokumentowała podejmowane działania,

c) wobec sprawców podjęto następujące środki: skierowano pięć wniosków do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; kurator wobec czterech sprawców skierował wnioski o odwieszenie kary; wystąpiono wobec trzech sprawców z wnioskiem do prokuratury o popełnienie przestępstwa z art. 207 kk; jednego zobowiązano do odbycia terapii psychologicznej, z 11 przeprowadzono rozmowy uprzedzając ich o możliwości skierowania wniosku za znęcanie się (art. 207 kk), wobec jednego sprawcy nie podjęto środków na prośbę żony (zwróciła NK – B).

Grupy robocze nie posiadają informacji o czasie trwania prowadzonych postępowań przez: sądy, policję, prokuraturę.

Sprawcy przemocy nie uczestniczyli w programach dla osób stosujących przemoc (jeden nieregularnie uczestniczył w zajęciach terapeutycznych). Wg dokumentacji w rodzinach nie dochodziło do przemocy.

Ofiarom przemocy udzielono następującej pomocy: przekazano informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, pedagogicznej, podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc; jedną osobę umieszczono w DPS; trzem przyznano zasiłki celowe; dwie osoby skierowano na zajęcia terapeutyczne dla ofiar przemocy (Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin) – uczęszczały; jedną skierowano do poradni psychologicznej (nie zgłosiła się); schronienie zapewniono dwom osobom (CIK); dziewięć osób skorzystało z porad: prawnych, psychologa, terapeuty; w przypadku dziewięciu osób nie zachodziła potrzeba udzielania pomocy,

Pracownicy socjalni średnio jeden raz w miesiącu bezpośrednio kontaktowali się z rodzinami dotkniętymi przemocą, telefonicznie średnio jeden raz na trzy tygodnie.

W przypadkach objętych kontrolą współpracowano z następującymi instytucjami:

CIK, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodek Leczenia Uzależnień.

MOPR nie posiada informacji w zakresie działań sądów, policji, prokuratury czy Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do tych instytucji grupy robocze przekazywały informacje, zawiadomienia, wnioski.

d) w badanych sprawach grupy robocze odbyły 61 posiedzeń w tym w 20 posiedzeniach nie uczestniczyli wszyscy członkowie grupy. W czterech posiedzeniach nie uczestniczyli przedstawiciele policji (dzielnicowi), w trzech - psycholog, w czterech - przedstawiciel Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w trzech - kurator, w dziewięciu – pedagog oraz w dwóch - pracownik socjalny,

e) nie stwierdzono przypadków określonych w art. 12a ust.1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

(dowód: akta kontroli str. 244 – 247)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz.82), wnosi o: monitorowanie efektów działań korekcyjno-edukacyjnych sprawców w ramach realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 15 października 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler
Antoni Kasowicz
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
podpis

.....
DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
podpis
Adam Pęziół